

Riigimetsa Majandamise Keskus
rmk@rmk.ee

Teie 30.09.2025

Meie 16.10.2025 nr 13.3-1/25/14955-2

Seisukoht Lihula looduskaitseala kraavide sulgemise kavatsuse kohta

Riigimetsa Majandamise Keskus esitas 30.09.2025. a Maa- ja Ruumiametile taotluse (registreeritud dokumendihaldussüsteemis nr 13.3-1/25/14955) seisukoha saamiseks Lihula looduskaitseala kraavide sulgemise kavatsuse kohta.

Taastamisala, kogupindalaga umbes 1817 ha, asub Pärnu maakonnas Lääneranna vallas Hälvati, Parivere, Rootsi ja Tarva külas. Taastamisala on jaotatud kuueks eraldiseisvaks tööalaks: Parivere, Lihula, Hälvati, Tarva, Karinõmme ja Sookatse tööala. Kavatsuses käsitletud tööalade kraavivõrgu kogupikkus on umbes 65 km. Kavandatava kraavide sulgemise eesmärgiks on eelduste loomine kaitsealuste soo- ja metsakoosluste, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade, laane-, salu- ja soovikumetsade iseloomuliku veerežiimi seisundi paranemiseks.

Esitatud kraavide sulgemise kavatsuse järgi paikneb Tarva tööala osaliselt Veltsa(TTP-387) (maaparandussüsteemi/ehitise kood 5111610020020/001) maaparandussüsteemi maa-alal ja eesvoolul. Töös tuuakse välja, et nimetatud eesvool kõnealuses piirkonnas mõjutab negatiivselt kaitsealuseid kooslusi (7230 liigirikkad madalsood ja 9080* soostuvad ja soolehtmetsad) ja projekteerimise käigus tuleb kaaluda ja modelleerida selle kraavilõigu sulgemise võimalikkust. Kavatsuses on välja pakutud ka lahendus, kuidas võiks eesvoolukraavi ümber suunata. Teistel tööaladel ei paikne ühtegi maaparandussüsteemi või selle osa ega eesvoolu. Tööaladest väljapoole või tööalade piirile jäävaid riigi hallatavaid eesvoole ega maaparandussüsteemide eesvoole kavatus ega järgnev kaitseala veerežiimi taastamise projekteerimine ei käsitle, kuna nendega seoses mingeid tegevusi ei kavandata.

Maa- ja Ruumiamet juhib tähelepanu, et Karinõmme tööala läbivast kuivenduskraavi toimimisest sõltub taastamisalast väljaspoole jääva, taastamisalaga piirneva Karinõmme (maaparandussüsteemi/ehitise kood 5111650011020/001) maaparandussüsteemi toimimine. Praeguses tööfaasis ei ole piisavalt käsitletud antud kuivenduskraavi toimima jäämist. Kui hilisemate tööde käigus ei nähta ette Karinõmme tööala läbiva kuivenduskraavi ümber ehitamist, siis tulenevalt kraavi olulisusest, võib tekkida vajadus see kanda maaparandussüsteemide registris Karinõmme maaparandussüsteemi eesvooluks. Maaparandussüsteemi eesvoolu kaitsevöönd ulatub eesvoolu mõlemal kaldal 12 m kaugusele (MaaParS § 4, § 48). Eesvoolus tuleb tagada vaba veevool.

Maaparandussüsteemi maa-alal tegevusi planeerides tuleb järgida vastavalt kehtiva

maaparandusseadusega (edaspidi *MaaParS*) sätestatud korda. MaaParS § 47 alusel peab olema tagatud maaparandussüsteemi ehitiste ja rajatiste korrashoid ning toimimisvõime. Maaparandussüsteem peab selle kasutamise kestel vastama MaaParS § 5 lõigetes 1-8 esitatud maaparandussüsteemi nõuetele. Arvestades, et maaparandussüsteemi rajatiste (sh kraavid, eesvoolud) likvideerimise tagajärjel ei ole taastamisalale jäävat osa maaparandussüsteemist võimalik kasutada ega hooldada eesmärgipäraselt, tuleb enne kraavide sulgemist ehk maaparandussüsteemi osalist kasutusotstarbe lõppenuks lugemist uurida taastamisalalt välja jäävate maaparandussüsteemide ja nende rajatiste toimima jäämise võimalusi, sealhulgas rekonstrueerimise vajadust, seda eelkõige Veltsa(TTP-387) maaparandussüsteemi teenindava eesvoolu ja Karinõmme maaparandussüsteemi teenindava kuivenduskraavi osas. Arvestada tuleb, et kraavide sulgemise mõju võib olla laiaulatuslik ning planeeritava tegevuse mõju tuleb hinnata ka taastamisalaga seotud maaparandussüsteemidega piirnevatel maaparandussüsteemidel.

Rekonstrueerimise vajadusel tuleb MaaParS § 12 alusel taotleda Maa- ja Ruumiametist projekteerimistingimused. Maa- ja Ruumiamet määrab projekteerimistingimustes maaparanduse uurimistöö tegemise vajaduse ja mahu ning vastavalt uurimistööde tulemustele tuleb vajadusel koostada maaparandussüsteemi ehitusprojekt ja taotleda maaparandussüsteemi ehitusluba (MaaParS § 13, § 16, § 17 ja § 22). Ilma uurimistöödeta ei ole võimalik hinnata planeeritavate tegevuste mõju ümberkaudsetele maaparandussüsteemidele ning nende rekonstrueerimise vajadust.

Projekteerimistingimuste taotluse esitamine, uurimistööd ja vajadusel rekonstrueerimistööd tuleb teha enne kraavide likvideerimist. Kraavide likvideerimisega võib alustada alles peale rekonstrueeritud maaparandusehitistele Maa- ja Ruumiameti poolt kasutusloa väljastamist ning taastamisalaga hõlmatud maa-alal maaparandussüsteemi kasutusotstarbe lõppenuks lugemist (MaaParS § 31 lg 1 ja § 54). Eelnimetatud tingimustega tuleb arvestada ning neid tuleb kajastada kõigis edaspidi koostatavates Lihula looduskaitseala kraavide sulgemise kavatsuse dokumentides. Arvestades eespool toodud tingimustega, st järgides maaparandusseadusega sätestatud korda, on planeeritav tegevus võimalik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Mari-Liis Paara
peaspetsialist
maaparandussüsteemi ehitusõiguse büroo

Teadmiseks: bert.holm@rmk.ee

Mari-Liis Paara
56 653 872 mari-liis.paara@maaruum.ee